

11 Objectes estructurals

11.85 Ressort pla d'Arquímedes

Una espiral d'Arquímedes és el lloc geomètric dels punts que corresponen a les posicions recorregudes al llarg del temps per un punt que s'allunya d'un punt fix a velocitat constant al llarg d'una recta que gira a velocitat angular constant respecte d'aquest mateix punt fix (Wikipedia). En coordenades polars, el ressort pla d'Arquímedes s'expressa amb l'equació $r = a + b\theta$. La característica principal d'aquesta espiral és que l'espaiat del bobinat a és constant. Com que el material constitutiu de l'espiral té una amplada b i un gruix h , una força F que giri un angle α des de la posició de repòs (punt A) produeix una tensió constant al llarg de tota l'espiral de valor σ (fig.11.186).

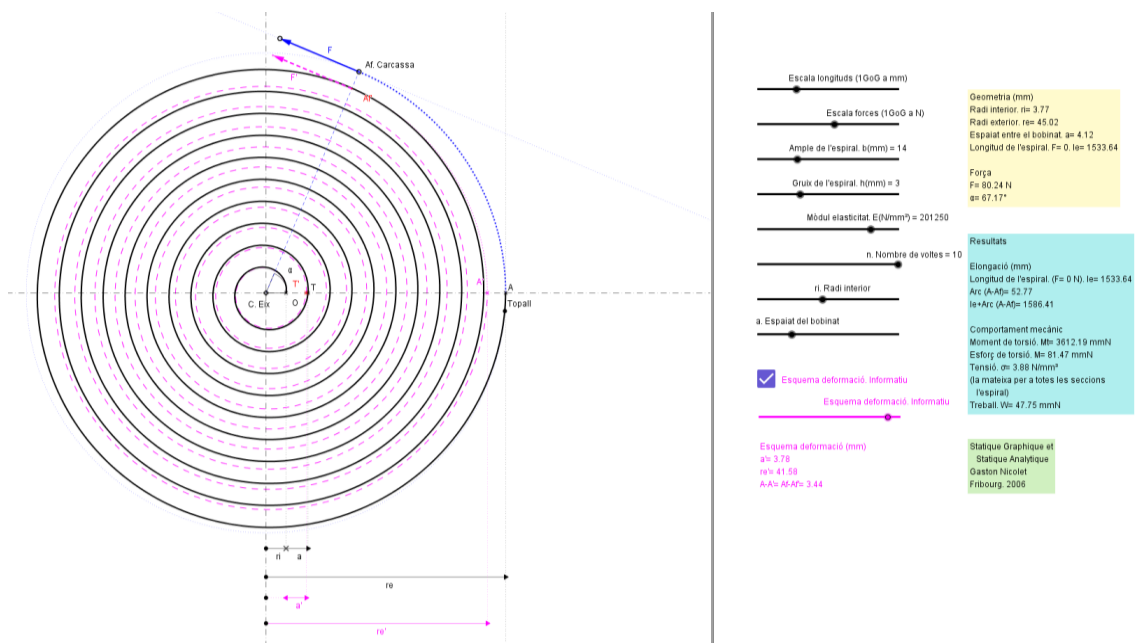

Fig. 11.186

El valor de la tensió és $\sigma = 6 \cdot M / (b \cdot h^2)$ on M és l'esforç de torsió de valor $M = E \cdot b \cdot h^3 \cdot \alpha / (690 \cdot (l_e + \text{Arc}(A-A')))$. Sent E el mòdul d'elasticitat del material del ressort, l_e la longitud de l'espiral quan $F = 0$ i $\text{Arc}(A-A')$ el recorregut que experimenta quan se li aplica la força F .

Atès que el material del ressort no experimenta canvi de longitud, el recorregut d' F obliga a una contracció de l'hèlix. Aquesta contracció no és uniforme, sinó que augmenta des del punt O, que és nul, fins al punt A, que experimenta la màxima contracció. El punt A passa a ocupar la posició A' i, en conseqüència, la força F es va desplaçant a mesura que augmenta l'angle α . Un botó de control permet observar un esquema de la deformació del ressort. Un punt lliscant amplia o contrau la deformació. Els valors d' a' , r_e' i $A-A' = A_f - A_f'$ són anecdòtics i responen a la deformació imposada pel punt lliscant.

En els llibres de mecànica es pot trobar informació sobre els ressorts plans d'Arquímedes però aquests, en general, es troben molt ben explicats a '*Statique Graphique et Statique Analytique*' de Gaston Nicolet. Fribourg, 2006.